

PRESUDA SUDA (veliko vijeće)

3. svibnja 2007. (*)

„Policijska i pravosudna suradnja u kaznenim stvarima – Članak 6. stavak 2. UEU-a i članak 34. stavak 2. točka (b) UEU-a – Okvirna odluka 2002/584/PUP – Europski uhiđbeni nalog i postupci predaje između država članica – Usklađivanje nacionalnih zakona – Ukidanje provjere dvostruke kažnjivosti – Valjanost”

U predmetu C-303/05,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 35. UEU-a, koji je uputio Arbitragehof (Belgija) odlukom od 13. srpnja 2005., koju je Sud zaprimio 29. srpnja 2005., u postupku

Advocaten voor de Wereld VZW

protiv

Leden van de Ministerraad,

SUD (veliko vijeće),

u sastavu: V. Skouris, predsjednik, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, R. Schintgen, P. Kūris, E. Juhász i J. Klučka, predsjednici vijeća, J. N. Cunha Rodrigues (izvjestitelj), J. Makarczyk, U. Lõhmus, E. Levits i L. Bay Larsen, suci,

nezavisni odvjetnik: D. Ruiz-Jarabo Colomer,

tajnik: M. Ferreira, glavna administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 11. srpnja 2006.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za Advocaten voor de Wereld VZW, L. Deleu, P. Bekaert i F. van Vlaenderen, *advocaten*,
- za belgijsku vladu, M. Wimmer, u svojstvu agenta, uz asistenciju E. Jacobowitz i P. de Maeyera, *avocats*,
- za češku vladu, T. Boček, u svojstvu agenta,
- za španjolsku vladu, J. M. Rodríguez Cárcamo, u svojstvu agenta,
- za francusku vladu, G. de Bergues, J.-C. Niollet i E. Belliard, u svojstvu agenata,
- za latvijsku vladu, E. Balode-Buraka, u svojstvu agenta,
- za litvansku vladu, D. Kriaučiūnas, u svojstvu agenta,
- za nizozemsku vladu, H. G. Sevenster, M. de Mol i C. M. Wissels, u svojstvu agenata,
- za poljsku vladu, J. Pietras, u svojstvu agenta,
- za finsku vladu, E. Bygglin, u svojstvu agenta,

- za vladu Ujedinjene Kraljevine, S. Nwaokolo i C. Gibbs, u svojstvu agenata, i uz asistenciju A. Dashwooda, *barrister*,
- za Vijeće Europske unije, S. Kyriakopoulou, J. Schutte i O. Petersen, u svojstvu agenata,
- za Komisiju Europskih zajednica, W. Bogensberger i R. Troosters, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 12. rujna 2006., donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na ocjenu valjanosti Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica (SL L 190., str. 1., (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 83.) (dalje u tekstu: Okvirna odluka).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru postupka koji je pokrenuo Advocaten voor de Wereld VZW (Belgijsko udruženje odvjetnika) (dalje u tekstu: Advocaten voor de Wereld) pri belgijskom Arbitragehofu (Arbitražni sud) radi poništenja belgijskog Zakona o europskom uhidbenom nalogu od 19. prosinca 2003. (*Belgisch Staatsblad* [Službeni list Belgije] od 22. prosinca 2003., str. 60075.) (dalje u tekstu: Zakon od 19. prosinca 2003.), a posebno članka 3., članka 5. stavaka 1. i 2. i članka 7. tog Zakona.

Pravni okvir

- 3 Na temelju uvodne izjave 5. Okvirne odluke:

„Cilj koji si je postavila Unija, da postane područje slobode, sigurnosti i pravde, vodi prema ukidanju izručenja između država članica i njegovu zamjenjivanju sustavom predaje osoba između pravosudnih tijela. Nadalje, uvođenje novog pojednostavljenog sustava predaje osuđenih ili osumnjičenih osoba u svrhe izvršenja kaznenih presuda ili kaznenog progona omogućuje ukidanje zamršenosti i opasnosti od kašnjenja koji postoje kod sadašnjih postupaka izručivanja. Tradicionalni odnosi suradnje koji su do sada prevladavali između država članica trebali bi biti zamijenjeni sustavom slobodnog protoka sudskih odluka u kaznenim stvarima, kako prije, tako i poslije donošenja pravomoćnih odluka, u području slobode, sigurnosti i pravde.”
- 4 Tekst uvodne izjave 6. Okvirne odluke glasi:

„Europski uhidbeni nalog, predviđen ovom Okvirnom odlukom, prva je konkretna mjera u području kaznenog prava kojom se primjenjuje načelo uzajamnog priznavanja, koje Europsko vijeće smatra ‚kamenom temeljcem‘ pravosudne suradnje.”
- 5 U skladu s uvodnom izjavom 7. Okvirne odluke:

„Budući da cilj ukidanja sustava multilateralnog izručivanja osoba, utemeljenog na Europskoj konvenciji o izručenju od 13. prosinca 1957., ne može biti dostatno postignut pojedinačnim djelovanjem država članica nego ga je, zbog njegovih učinaka i dosega, lakše ostvariti na razini Unije, Vijeće može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti iz članka 2. Ugovora o Europskoj uniji i članka 5. Ugovora o osnivanju Europske zajednice. U skladu s načelom proporcionalnosti, utvrđenom u spomenutom članku, ova Okvirna odluka ne prelazi ono što je nužno za postizanje tog cilja.”

6 Na temelju uvodne izjave 11. Okvirne odluke:

„U odnosima između država članica, europski uhidbeni nalog trebao bi zamijeniti sve prethodne instrumente o izručenju, uključujući i odredbe glave III. Konvencije o primjeni Schengenskog sporazuma koje se odnose na izručenje.”

7 Člankom 1. Okvirne odluke, koja je donesena na temelju članka 31. stavka 1. točaka (a) i (b) UEU-a te članka 34. stavka 2. točke (b) UEU-a, propisuje se:

„1. Europski uhidbeni nalog je sudska odluka koju izdaje država članica s ciljem uhićenja i predaje tražene osobe od strane druge države članice, zbog vođenja kaznenog progona, izvršenja kazne zatvora ili naloga za oduzimanje slobode.

2. Države članice izvršavaju svaki europski uhidbeni nalog na temelju načela uzajamnog priznavanja u skladu s odredbama ove Okvirne odluke.

3. Ova Okvirna odluka ne mijenja obvezu poštovanja temeljnih prava i temeljnih pravnih načela sadržanih u članku 6. Ugovora o Europskoj uniji.”

8 Člankom 2. Okvirne odluke propisuje se sljedeće:

„1. Europski uhidbeni nalog može biti izdan u slučajevima počinjenja djela za koja je, u skladu s pravom države članice koja ga izdaje, propisana najviša kazna zatvora ili oduzimanje slobode od najmanje 12 mjeseci ili za koja je izrečena kazna zatvora ili je izdan nalog za oduzimanje slobode od najmanje četiri mjeseca.

2. Sljedeća kaznena djela, ako su kažnjiva u skladu s pravom države članice koja izdaje uhidbeni nalog, propisanom najvišom kaznom zatvora ili oduzimanjem slobode od najmanje tri godine i ako su utvrđena pravom države koja izdaje uhidbeni nalog, u skladu s odredbama ove Okvirne odluke i bez provjere dvostruke kažnjivosti djela, predstavljaju razlog za predaju osobe na temelju europskog uhidbenog naloga:

- sudjelovanje u zločinačkoj organizaciji,
- terorizam,
- trgovanje ljudima,
- spolno iskorištavanje djece i dječja pornografija,
- nezakonita trgovina opojnim drogama i psihotropnim tvarima,
- nezakonita trgovina oružjem, streljivom i eksplozivnim tvarima,
- korupcija,

- prijevare, uključujući i prijevare koje ugrožavaju financijske interese Europskih zajednica u smislu Konvencije od 26. srpnja 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica,
- pranje prihoda stečenog kaznenim djelom,
- krivotvorenje novca, uključujući euro,
- računalni kriminalitet,
- kaznena djela protiv okoliša, uključujući ilegalnu trgovinu ugroženim životinjskim i biljnim vrstama,
- olakšavanje neovlaštenog prelaska državne granice i boravka,
- ubojstvo, teška tjelesna ozljeda,
- nezakonita trgovina ljudskim organima i tkivom,
- otmica, protupravno oduzimanje slobode i uzimanje talaca,
- rasizam i ksenofobija,
- organizirana ili oružana pljačka,
- nezakonita trgovina kulturnim dobrima, uključujući antikvitetima i umjetničkim djelima,
- prijevare,
- reketarenje i iznuda,
- krivotvorenje i piratstvo proizvoda,
- krivotvorenje i trgovina administrativnim ispravama,
- krivotvorenje različitih oblika sredstava plaćanja,
- nezakonita trgovina hormonskim tvarima i ostalim stimulansima rasta,
- nezakonita trgovina nuklearnim ili radioaktivnim tvarima,
- trgovina ukradenim vozilima,
- silovanje,
- podmetanje požara,
- kaznena djela u nadležnosti Međunarodnog kaznenog suda,
- protupravno oduzimanje zrakoplova ili plovila,
- sabotaža.

3. Vijeće može u svako doba odlučiti, donoseći jednoglasnu odluku nakon savjetovanja s Europskim parlamentom, pod uvjetima propisanim člankom 39. stavkom 1. Ugovora o Europskoj uniji (UEU), o dodavanju novih kategorija kaznenih djela na popis iz stavka 2. Vijeće razmatra, u svjetlu izvješća koji podnosi Komisija na temelju odredaba članka 34. stavka 3., treba li popis biti proširen ili izmijenjen.

4. Za kaznena djela koja nisu obuhvaćena stavkom 2., tražena osoba može biti predana pod uvjetom da djela zbog kojih je izdan europski uhiđbeni nalog predstavljaju kazneno djelo u skladu s pravom države članice izvršenja, bez obzira na elemente ili opis kaznenog djela.

9 Člankom 31. Okvirne odluke propisuje se sljedeće:

„1. Ne dovodeći u pitanje njihovu primjenu u odnosima između država članica i trećih zemalja, ova Okvirna odluka, počevši od 1. siječnja 2004., zamjenjuje sve odgovarajuće odredbe sljedećih konvencija, primjenjivih na područje izručenja u odnosima između država članica:

(a) Europske konvencije o izručenju od 13. prosinca 1957., njezina dodatnog protokola od 15. listopada 1975., njezina drugog dodatnog protokola od 17. ožujka 1978. te Europske konvencije o suzbijanju terorizma od 27. siječnja 1977., s obzirom na pitanja koje se odnose na izručenje;

(b) Sporazuma između 12 država članica Europskih zajednica o pojednostavljivanju i osuvremenjavanju načina slanja zahtjeva za izručenje od 26. svibnja 1989;

(c) Konvencije od 10. ožujka 1995. o pojednostavljenom postupku izručenja između država članica Europske unije;

(d) Konvencije od 27. rujna 1996. o izručenju između država članica Europske unije;

(e) glave III., poglavlja 4. Konvencije od 19. lipnja 1990. kojom se primjenjuju odredbe Schengenskog sporazuma od 14. lipnja 1985. o postupnom ukidanju provjera na zajedničkim granicama.

2. Države članice mogu nastaviti primjenjivati bilateralne ili multilateralne sporazume ili dogovore koji su na snazi u trenutku donošenja ove Okvirne odluke u onoj mjeri u kojoj ti sporazumi ili dogovori omogućuju da ciljevi ove Okvirne odluke budu prošireni i produbljeni te ako dodatno pojednostavljaju ili olakšavaju postupke predaje osobe u odnosu na koje je izdan europski uhiđbeni nalog.

Države članice mogu sklopiti bilateralne ili multilateralne sporazume ili dogovore nakon stupanja na snagu ove Okvirne odluke ako takvi sporazumi ili dogovori omogućuju da odredbe ove Okvirne odluke budu produbljene ili proširene i ako dodatno pojednostavljaju ili olakšavaju predaju osoba u odnosu na koje je izdan europski uhiđbeni nalog, posebno utvrđivanjem rokova kraćih od onih iz članka 17., proširivanjem popisa kaznenih djela iz članka 2. stavka 2., dodatnim ograničavanjem razloga za odbijanje iz članka 3. i 4., ili spuštanjem praga iz članka 2. stavaka 1. i 2.

Sporazumi i dogovori spomenuti u podstavku 2. ni u kojem slučaju ne utječu na odnose s državama članicama koje nisu njihove stranke.

Države članice, u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ove Okvirne odluke, obavještavaju Vijeće i Komisiju o postojećim sporazumima i dogovorima iz podstavka 1. koje žele nastaviti primjenjivati.

Države članice Vijeće i Komisiju obavještavaju i o svakom novom sporazumu ili dogovoru iz podstavka 2., u roku od tri mjeseca od njegovog potpisivanja.

3. Ako se konvencije ili dogovori iz stavka 1. primjenjuju na područja država članica ili na područja za čije je vanjske odnose odgovorna država članica, a na koje se ne primjenjuje ova Okvirna odluka, ti instrumenti i dalje će uređivati postojeće odnose između tih područja i drugih država članica.”

Glavni postupak i prethodna pitanja

- 10 Iz odluke kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku proizlazi da je Advocaten voor de Wereld pokrenuo postupak pri Arbitragehofu 21. lipnja 2004. radi potpunog ili djelomičnog poništenja Zakona od 19. prosinca 2003. kojim se u belgijsko nacionalno pravo prenose odredbe Okvirne odluke.
- 11 Advocaten voor de Wereld svoju tužbu temelji, između ostalog, na tvrdnji da Okvirna odluka nije valjana zato što je sadržaj europskog uhidbenog naloga trebao biti uređen konvencijom, a ne okvirnom odlukom, jer se na temelju članka 34. stavka 2. točke (b) UEU-a okvirne odluke mogu donositi samo „radi usklađivanja zakona i drugih propisa država članica”, što nije, kako tvrde, slučaj u ovom predmetu.
- 12 Advocaten voor de Wereld nadalje tvrdi da se člankom 5. stavkom 2. Zakona od 19. prosinca 2003., kojim se u belgijsko nacionalno pravo prenosi članak 2. stavak 2. Okvirne odluke, krši načelo jednakosti i nediskriminacije tako što za kaznena djela navedena u odredbi Okvirne odluke u slučaju izvršenja europskog uhidbenog naloga postoji odstupanje od uvjeta dvostruke kažnjivosti bez objektivnog i razumnog opravdanja, dok je taj uvjet zadržan za druga kaznena djela.
- 13 Advocaten voor de Wereld navodi i da ni Zakon od 19. prosinca 2003. ne ispunjava uvjete načela zakonitosti u kaznenim stvarima zbog toga što su u njemu navedene samo nejasne kategorije nepoželjnog ponašanja, umjesto kaznenih djela dostatno jasnih i precizno određenih normativnih obilježja. Pravosudno tijelo koje mora odlučiti o izvršenju europskog uhidbenog naloga nema dostatne informacije da bi uspješno odredilo pripadaju li kaznena djela, za koja se tereti traženu osobu ili za koja joj je izrečena kazna, jednoj od kategorija navedenih u članku 5. stavku 2. tog Zakona. Zbog izostanka jasne i precizno određene definicije kaznenih djela utvrđenih tom odredbom, razna tijela koja su odgovorna za izvršenje europskog uhidbenog naloga primjenjuju taj Zakon na različite načine te se stoga isto tako krši načelo jednakosti i nediskriminacije.
- 14 Arbitragehof naglašava da je Zakon od 19. prosinca 2003. nastao kao izravna posljedica odluke Vijeća da okvirnom odlukom uredi sadržaj europskog uhidbenog naloga. Prigovori koje ističe Advocaten voor de Wereld protiv navedenog zakona isto tako važe u jednakoj mjeri u pogledu Okvirne odluke. Razlike u tumačenju među sudovima u pogledu valjanosti akata Zajednice te zakonodavstva s pomoću kojih se ti akti primjenjuju u nacionalnom pravu ugrožavaju ujednačenost pravnog poretka Zajednice te narušavaju opće načelo pravne sigurnosti.
- 15 Arbitragehof dodaje da je na temelju članka 35. stavka 1. UEU-a Sud jedini nadležan donositi prethodne odluke o valjanosti okvirnih odluka i da u skladu s člankom 35. stavkom 2. UEU-a Kraljevina Belgija prihvaća nadležnost Suda u ovom području.

- 16 U tim okolnostima Arbitragehof je odlučio prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
- „1. Je li Okvirna odluka [...] u skladu s člankom 34. stavkom 2. točkom (b) Ugovora [o EU-u], na temelju koje se okvirne odluke mogu donositi samo radi usklađivanja zakona i propisa država članica?
 2. Je li članak 2. stavak 2. Okvirne odluke [...], u mjeri u kojoj se njime ukida provjera uvjeta dvostruke kažnjivosti za kaznena djela koja su u njemu navedena, u skladu s člankom 6. stavkom 2. Ugovora [o EU-u], a posebno s načelom zakonitosti u kaznenim stvarima zajamčenim tom odredbom te načelom jednakosti i nediskriminacije?”

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje

Dopuštenost

- 17 Češka vlada smatra da je prvo pitanje nedopustivo jer bi se njime obvezao Sud da ispita članak 34. stavak 2. točku (b) UEU-a koji čini odredbu primarnog prava, što nije u nadležnosti Suda.
- 18 Ta tvrdnja nije utemeljena. Na temelju članka 35. stavka 1. UEU-a Sud ima nadležnost, u skladu s uvjetima utvrđenima u tom članku, odlučivati o prethodnim pitanjima koja se odnose na tumačenje i valjanost, između ostalog, okvirnih odluka, što nužno podrazumijeva da se od njega može tražiti, unatoč nedostatku izričite nadležnosti u tom pogledu, da tumači odredbe primarnog prava kao što je članak 34. stavak 2. točka (b) UEU-a kada se, što je slučaj u glavnom predmetu, od Suda traži da utvrdi je li Okvirna odluka pravilno donesena na temelju potonje odredbe.
- 19 Češka vlada tvrdi da je prvo prethodno pitanje nedopušteno i zato što u odluci kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku nisu jasno navedeni razlozi koji opravdavaju proglašenje Okvirne odluke nevaljanom. Vlada stoga nije u mogućnosti podnijeti korisna očitovanja o tom pitanju. Naime, ako *Advocaten voor de Wereld* tvrdi da donošenje Okvirne odluke nije dovelo do usklađivanja zakona država članica, trebao je potkrijepiti tu tvrdnju, a Arbitragehof je to trebao navesti u odluci kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku.
- 20 Valja naglasiti da podaci dostavljeni u zahtjevima za prethodnu odluku ne služe samo tome da omoguće Sudu davanje korisnih odgovora, već također da omoguće vladama država članica kao i drugim zainteresiranim strankama podnošenje očitovanja u skladu s člankom 23. Statuta Suda Europske unije (vidjeti osobito rješenje od 2. ožujka 1999., *Colonia Versicherung* i dr., C-422/98, Zb., str. I-1279., t. 5.).
- 21 U glavnom predmetu, odluka kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku sadržava dovoljno podataka kako bi se udovoljilo tim zahtjevima. Kako je navedeno u točki 11. ove presude, iz odluke kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku proizlazi da *Advocaten voor de Wereld* brani tezu da je sadržaj europskog uhidbenog naloga trebao biti uređen konvencijom a ne okvirnom odlukom, jer se na temelju članka 34. stavka 2. točke (b) UEU-a okvirne odluke mogu donositi samo „radi usklađivanja zakona i drugih propisa država članica”, što nije slučaj u ovom predmetu.

22 Ovakvi podaci dovoljni su ne samo kako bi Sud dao koristan odgovor već i kako bi se očuvala mogućnost stranaka u postupku, država članica, Vijeća i Komisije da podnesu očitovanja u skladu s člankom 23. Statuta Suda, o čemu uostalom svjedoče očitovanja koja su podnijele sve stranke u ovom postupku, uključujući i očitovanja češke vlade.

23 Stoga je prvo prethodno pitanje dopušteno.

Meritum

24 Advocaten voor de Wereld tvrdi, za razliku od svih ostalih stranaka koje su podnijele očitovanja u okviru ovog postupka, da bi sadržaj europskog uhidbenog naloga u skladu s člankom 34. stavkom 2. točkom (d) UEU-a trebao biti uređen konvencijom.

25 Naime, s jedne strane, okvirna odluka nije mogla biti valjano donesena radi usklađivanja zakona i drugih propisa kako je utvrđeno člankom 34. stavkom 2. točkom (b) UEU-a jer je Vijeće ovlašteno donositi okvirne odluke samo kako bi se postupno uskladila pravila kaznenog prava samo u slučajevima utvrđenim u članku 29. stavku 2. trećoj alineji UEU-a i članku 31. stavku 1. točki (e) UEU-a. Za druga zajednička djelovanja u području pravosudne suradnje u kaznenim stvarima, Vijeće bi se trebalo pozivati na konvencije na temelju članka 34. stavka 2. točke (d) UEU-a.

26 S druge strane, u skladu s člankom 31. Okvirne odluke, navedenom se okvirnom odlukom od 1. siječnja 2004. zamjenjuje konvencijsko pravo primjenjivo u području izručenja u odnosima među državama članicama. Samo akt iste naravi, odnosno konvencija u smislu članka 34. stavka 2. točke (d) UEU-a, može valjano odstupati od važećeg konvencijskog prava.

27 Ta se tvrdnja ne može prihvatiti.

28 Kako proizlazi iz članka 1. stavaka 1. i 2. Okvirne odluke i uvodnih izjava 5., 6., 7. i 11. te odluke, svrha je Okvirne odluke da sustav multilateralnog izručenja među državama članicama zamijeni sustavom predaje osuđenih ili osumnjičenih osoba između pravosudnih tijela u svrhu izvršenja presuda ili kaznenih postupaka temeljenih na načelu uzajamnog priznavanja.

29 Uzajamnim priznavanjem uhidbenih naloga izdanih u različitim državama članicama u skladu s pravom dotične države članice koja izdaje nalog zahtijeva se usklađivanje zakona i drugih propisa država članica koji se odnose na pravosudnu suradnju u kaznenim stvarima, a posebno pravila koja se odnose na uvjete, postupke i učinke predaje između nacionalnih tijela.

30 Upravo je to svrha Okvirne odluke osobito u pogledu pravila koja se odnose na kategorije navedenih kaznenih djela za koja ne postoji provjera dvostruke kažnjivosti (članak 2. stavak 2.), razloge obveznog ili mogućeg neizvršenja europskog uhidbenog naloga (članci 3. i 4.), sadržaj i oblik tog naloga (članak 8.), slanje takvih naloga i detaljne postupke za slanje (članci 9. i 10.), minimalna prava koja se moraju osigurati traženoj ili uhićenoj osobi (članci 11. do 14.), rokove i postupke za donošenje odluke o izvršenju tih naloga (članak 17.) i rokove za predaju tražene osobe (članak 23.).

31 Okvirna odluka temelji se na članku 31. stavku 1. točkama (a) i (b) UEU-a kojima se utvrđuje da zajedničko djelovanje u području pravosudne suradnje u

kaznenim stvarima ima za cilj olakšati i ubrzati pravosudnu suradnju u pogledu postupka i izvršenja odluka, odnosno, pojednostavnjenje izručenja među državama članicama.

- 32 Protivno onome što tvrdi *Advocaten voor de Wereld*, ništa ne opravdava zaključak da se usklađivanje zakona i drugih propisa država članica donošenjem okvirnih odluka na temelju članka 34. stavka 2. točke (b) UEU-a odnosi samo na pravila kaznenog prava država članica koja su navedena u članku 31. stavku 1. točki (e) UEU-a, odnosno ona pravila koja se odnose na sastavne elemente kaznenih djela i kazni primjenjivih u područjima navedenima u potonjoj odredbi.
- 33 U skladu s člankom 2. stavkom 1. četvrtom alinejom UEU-a, uspostavljanje područja slobode, sigurnosti i pravde jedan je od ciljeva Europske unije, a u članku 29. stavku 1. UEU-a navodi se da je osmišljeno zajedničko djelovanje među državama članicama posebno u području pravosudne suradnje u kaznenim stvarima kako bi se građanima osigurala visoka razina zaštite u takvom području. U skladu s člankom 29. stavkom 2. druge alineje, taj se cilj postiže „tješnjom suradnjom među pravosudnim i drugim nadležnim tijelima država članica [...] u skladu s odredbama članaka 31. [UEU-a] i 32. [UEU-a]”.
- 34 U članku 31. stavku 1. točkama (a) i (b) UEU-a nije, međutim, navedena nijedna naznaka koja se odnosi na pravne instrumente kojima će se koristiti u tu svrhu.
- 35 Štoviše, člankom 34. stavkom 2. UEU-a općenito se utvrđuje da Vijeće „poduzima mjere i promiče suradnju [...] doprinosi ostvarivanju ciljeva Unije” i da „[u] tu svrhu” Vijeće može donijeti različite akte navedene u članku 34. stavku 2. točkama od (a) do (d) UEU-a, uključujući okvirne odluke i konvencije.
- 36 Nadalje, ni u članku 34. stavku 2. UEU-a ni u nekoj drugoj odredbi glave VI. Ugovora o EU-u ne navodi se nikakva razlika među vrstama akata koji mogu biti doneseni u pogledu predmeta na koji se odnosi zajedničko djelovanje u području pravosudne suradnje u kaznenim stvarima.
- 37 U članku 34. stavku 2. UEU-a isto se tako ne utvrđuje nikakav redosljed prvenstva različitih instrumenata navedenih u toj odredbi, tako da nije isključeno da Vijeće može birati među više instrumenata u svrhu uređivanja istog predmeta ovisno o granicama koje su propisane prirodom odabranog instrumenta.
- 38 U tim okolnostima, budući da se u članku 34. stavku 2. UEU-a u općenito navode i utvrđuju različite vrste pravnih instrumenata kojima se može koristiti u „ostvarivanju ciljeva Unije” utvrđenih glavom VI. Ugovora o EU-u, ta se odredba ne može tumačiti tako da se usklađivanje zakona i drugih propisa država članica donošenjem okvirne odluke na temelju članka 34. stavka 2. točke (b) UEU-a ne može odnositi na područja koja nisu navedena u članku 31. stavku 1. točki (e) UEU-a, a posebno na sadržaj europskog uhidbenog naloga.
- 39 Tumačenje prema kojem usklađivanje zakona i drugih propisa država članica donošenjem okvirnih odluka nije odobreno samo u područjima navedenim u članku 31. stavku 1. točki (e) UEU-a potvrđuje se člankom 31. stavkom 1. točkom (c) UEU-a, kojim se utvrđuje da zajedničko djelovanje isto tako mora biti usmjereno na „osiguravanje usklađenosti pravila koja se primjenjuju u državama članicama, u mjeri u kojoj je to potrebno za poboljšavanje takve [pravosudne] suradnje [u kaznenim stvarima]”, bez razlikovanja među različitim vrstama akata kojima se može koristiti u svrhu usklađivanja tih pravila.

- 40 U ovom slučaju, ako se člankom 34. stavkom 2. točkom (c) UEU-a Vijeću onemogućava da se koristi odlukama u izvršenju usklađivanja zakona i drugih propisa država članica i ako pravni instrument za donošenje zajedničkog stajališta u smislu članka 34. stavka 2. točke (a) UEU-a mora biti ograničen na utvrđivanje pristupa Unije, postavlja se pitanje je li, protivno tvrdnji udruženja *Advocaten voor de Wereld*, Vijeće bilo u mogućnosti valjano urediti sadržaj europskog uhidbenog naloga okvirnom odlukom, a ne konvencijom na temelju članka 34. stavka 2. točke (d) UEU-a.
- 41 Iako je točno da je europski uhidbeni nalog isto tako mogao biti predmet konvencije, Vijeće ima diskrecijsku ovlast dati prednost okvirnoj odluci kao pravnom instrumentu kada su, kao u ovom slučaju, uvjeti kojima se uređuje donošenje takvog akta ispunjeni.
- 42 Takav zaključak ne pobija činjenica da je, u skladu s člankom 31. stavkom 1. Okvirne odluke, ta odluka trebala od 1. siječnja 2004. zamijeniti, samo u pogledu odnosa među državama članicama, odgovarajuće odredbe prijašnjih konvencija o izručenju koje su navedene u toj odredbi. Bilo kojim drugim tumačenjem koje nije potkrijepljeno ni člankom 34. stavkom 2. UEU-a ni bilo kojom drugom odredbom Ugovora o EU riskiralo bi se lišavanje ključne učinkovitosti priznate ovlasti Vijeća da donosi okvirne odluke u području koje se prethodno uređivalo konvencijama.
- 43 Iz toga slijedi da Okvirna odluka nije donesena protivno članku 34. stavku 2. točki (b) UEU-a.

Drugo pitanje

- 44 *Advocaten voor de Wereld* tvrdi, protivno svim drugim strankama koje su podnijele očitovanja u okviru ovog postupka, da je članak 2. stavak 2. Okvirne odluke u mjeri u kojoj ukida provjeru dvostruke kažnjivosti za kaznena djela navedena u toj odredbi protivan načelu jednakosti i nediskriminacije te načelu zakonitosti u kaznenim stvarima.
- 45 Na početku valja naglasiti da se na temelju članka 6. UEU-a Unija temelji na načelu vladavine prava te poštuje temeljna prava koja su zajamčena Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda potpisanom u Rimu 4. studenoga 1950. te koja su kao posljedica ustavnih tradicija koje su zajedničke državama članicama postala opća načela prava Zajednice. Iz toga slijedi da su ustanove, kao i države članice kada primjenjuju pravo Unije, podložne nadzoru usklađenosti njihovih akata s Ugovorima i općim načelima prava, (vidjeti između ostalog presude od 27. veljače 2007. *Gestoras Pro Amnistía* i drugi protiv Vijeća, predmet C-354/04 P, Zb., str. I-1425., t. 51. i *Segi* i drugi protiv Vijeća, C-355/04 P, Zb., str. I-1657., t. 51.).
- 46 Nesporno je da ta načela obuhvaćaju načelo zakonitosti kaznenih djela i kazni kao i načelo jednakosti i nediskriminacije, koja su isto tako potkrijepljena člancima 49., 20. odnosno 21. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, proglašene u Nici 7. prosinca 2000. (SL C 364, str. 1.).
- 47 Stoga je na Sudu da ispita valjanost Okvirne odluke uzimajući u obzir navedena načela.

Načelo zakonitosti kaznenih djela i kazni

- 48 Advocaten voor de Wereld navodi da je popis koji obuhvaća više od 30 kaznenih djela za koje se ukida uobičajen uvjet dvostruke kažnjivosti ako država članica koja je izdala nalog kažnjava ta djela kaznom zatvora u trajanju od najmanje tri godine toliko nejasan i neprecizan da krši, ili bi barem mogao kršiti, načelo zakonitosti kaznenih djela. Uz kaznena djela s tog popisa nisu navedene njihove pravne definicije nego su obuhvaćena vrlo nejasno utvrđenim kategorijama nepoželjnog ponašanja. Osoba lišena slobode izvršavanjem europskog uhidbenog naloga bez provjere dvostruke kažnjivosti neće imati koristi od jamstva da kazneno pravo mora zadovoljavati uvjete preciznosti, jasnoće i predvidljivosti što svakome omogućava da zna, u trenutku kad je djelo počinjeno, radi li se o kaznenom djelu ili ne, a to je protivno onima koji su lišeni slobode na temelju europskog uhidbenog naloga.
- 49 Valja podsjetiti da je načelo zakonitosti kaznenih djela i kazni (*nullum crimen, nulla poena sine lege*), koje je jedno od općih načela prava na kojima se temelje ustavne tradicije zajedničke državama članicama, isto tako sadržano u različitim međunarodnim ugovorima, posebno u članku 7. stavku 1. Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda (vidjeti u tom pogledu osobito presudu od 12. prosinca 1996., X, spojeni predmeti C-74/95 i C-129/95, Zb., str. I-6609., t. 25. i od 28. lipnja 2005, Dansk Rørindustri i dr./Komisija, spojeni predmeti C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P i C-213/02 P, Zb., str. I-5425., t. od 215. do 219.).
- 50 To načelo podrazumijeva da zakon mora jasno utvrditi kaznena djela i kazne kojima ih se kažnjava. Ovaj se uvjet smatra ispunjenim kad pojedinac može znati, na temelju teksta odgovarajuće odredbe i uz pomoć tumačenja sudova, zbog kojih radnji ili propusta može kazneno odgovarati (vidjeti osobito, presudu Cour européenne des droits de l'homme (Europski sud za ljudska prava) od 22. lipnja 2000., Coëme i dr./Belgija, *Recueil des arrêts et décisions*, 2000-VII, t. 145.).
- 51 Na temelju članka 2. stavka 2. Okvirne odluke, kaznena djela navedena u toj odredbi, „ako su kažnjiva u skladu s pravom države članice koja izdaje uhidbeni nalog, propisanom najvišom kaznom zatvora ili oduzimanjem slobode od najmanje tri godine i ako su utvrđena pravom države koja izdaje uhidbeni nalog” predstavljaju razlog za predaju na temelju europskog uhidbenog naloga bez provjere dvostruke kažnjivosti djela.
- 52 Stoga, čak i ako država članica doslovno preuzme popis kategorija kaznenih djela koji je naveden u članku 2. stavku 2. Okvirne odluke za potrebe njezine primjene, same definicije kaznenih djela i kazne koje će se primjenjivati one su koje proizlaze iz prava „države članice koja izdaje uhidbeni nalog”. Okvirnom odlukom nije predviđeno usklađivanje dotičnih kaznenih djela u pogledu njihovih elemenata ili kazni kojima se kažnjavaju.
- 53 Prema tome, ako se člankom 2. stavkom 2. Okvirne odluke ukida provjera dvostruke kažnjivosti za kategorije kaznenih djela navedenih u njemu, definicije tih djela i odgovarajuće kazne i dalje podliježu pravu države članice koja izdaje uhidbeni nalog, koja, kako je navedeno i u članku 1. stavku 3. Okvirne odluke, mora poštovati temeljna prava i temeljna načela prava koja su obuhvaćena člankom 6. UEU-a, a prema tome i načelo zakonitosti kaznenih djela i kazni.

- 54 Iz toga proizlazi da članak 2. stavak 2. Okvirne odluke, u mjeri u kojoj ukida provjeru dvostruke kažnjivosti za kaznena djela navedena u toj odredbi, nije nevaljan zbog povrede načela zakonitosti kaznenih djela i kazni.

Načelo jednakosti i nediskriminacije

- 55 Advocaten voor de Wereld tvrdi da Okvirna odluka krši načelo jednakosti i nediskriminacije stoga što za kaznena djela koja nisu obuhvaćena člankom 2. stavkom 2. te Odluke predaja može biti podložna uvjetu da djela zbog kojih je izdan europski uhidbeni nalog predstavljaju kaznena djela u pogledu prava države članice u kojoj se uhidbeni nalog izvršava. Ova razlika nije objektivno opravdana. Ukidanje provjere dvostruke kažnjivosti još je upitnije jer se u Okvirnoj odluci ne navode detaljne definicije djela za koja je zatražena predaja. Iz sustava te Okvirne odluke proizlazi neopravdana razlika u postupanju prema pojedincima ovisno o tome jesu li počinili kaznena djela u državi članici u kojoj se izvršava uhidbeni nalog ili izvan te države. Tim će se pojedincima, stoga, suditi na različit način u pogledu lišavanja slobode, a da to nije opravdano.
- 56 Valja napomenuti da se načelom jednakosti i nediskriminacije zahtijeva da se u usporedivim situacijama ne postupa na različite načine te da se u različitim situacijama ne postupa na jednak način osim ako je takvo postupanje objektivno opravdano (vidjeti osobito presudu od 26. listopada 2006., Koninklijke Coöperatie Cosun, predmet C-248/04, Zb., str. I-10211., t. 72. i navedenu sudsku praksu).
- 57 S obzirom u prvom redu na izbor od 32 kategorije kaznenih djela navedenih u članku 2. stavku 2. Okvirne odluke, Vijeće je na temelju načela uzajamnog priznavanja i s obzirom na visok stupanj povjerenja i solidarnosti među državama članicama moglo uzeti u obzir, bilo zbog njihove same prirode, bilo zbog kazne u trajanju od najmanje tri godine, da kategorije dotičnih kaznenih djela čine dio onih kategorija kod kojih ozbiljnost povrede javnog poretka i javne sigurnosti opravdava ukidanje provjere dvostruke kažnjivosti.
- 58 Stoga, čak i ako se pretpostavi da se situacija osoba koje se sumnjiči da su počinile kaznena djela navedena u članku 2. stavku 2. Okvirne odluke ili su osuđene za počinjenje takvih kaznenih djela može usporediti sa situacijom onih osoba koje se sumnjiče da su počinile kaznena djela koja nisu obuhvaćena popisom iz te odredbe ili su osuđena za počinjenje takvih djela, razlika je u svakom slučaju objektivno opravdana.
- 59 Drugo, s obzirom na činjenicu da bi manjkom preciznosti u definiciji kategorija dotičnih kaznenih djela moglo doći do različitih provedbi Okvirne odluke unutar različitih nacionalnih pravnih poredaka, dovoljno je napomenuti da svrha Okvirne odluke nije usklađivanje materijalnog kaznenog prava država članica te da se nijednom odredbom glave VI. Ugovora o EU-u, za čije se članke 34. i 31. smatra da predstavljaju pravnu osnovu Okvirne odluke, ne podređuje provedba europskog uhidbenog naloga usklađivanju kaznenih zakona država članica koje su povezane s dotičnim kaznenim djelima (analogno vidjeti osobito presudu od 11. veljače 2003., Gözütok i Brügge, spojeni predmeti C-187/01 i C-385/01, Zb., str. I-1345., t. 32. i od 28. rujna 2006., Gasparini i dr., C-467/04, Zb., str. I-9199., t. 29.).

- 60 Iz toga slijedi da članak 2. stavak 2. Okvirne odluke, u mjeri u kojoj ukida provjeru dvostruke kažnjivosti za kaznena djela navedena u toj odredbi, nije nevaljan zbog kršenja članka 6. stavka 2. UEU-a i, točnije, načela zakonitosti kaznenih djela i kazni kao i načela jednakosti i nediskriminacije.
- 61 S obzirom na prethodno navedeno, na postavljena pitanja valja odgovoriti da nije otkriven nijedan element koji bi mogao utjecati na valjanost Okvirne odluke.

Troškovi

- 62 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (veliko vijeće) odlučuje:

Razmatranjem postavljenih pitanja nije otkriven nijedan element koji bi mogao utjecati na valjanost Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica.

[Potpisi]

* Jezik postupka: nizozemski